

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної
економіки

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

методичні рекомендації

до виконання практичних завдань і самостійної роботи для здобувачів вищої
освіти першого (бакалаврського) рівня ОПП «Економіка» спеціальності 051
«Економіка» денної форми навчання

Миколаїв
2023

УДК 339.92

М58

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від 08 березня 2023 року, протокол № 7.

Укладач

І. В. Гончаренко - д-р екон. наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет

Рецензенти

О.М. Варченко – д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності Білоцерківського національного аграрного університету м. Біла Церква;

Л.М. Федоришина – д-р екон. наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та менеджменту, проректор з науково-методичної роботи університету економіки та підприємництва м. Хмельницький.

Вступ

Одним з головних факторів, які сьогодні впливають на розвиток економіки будь-якої країни є міжнародне економічне співробітництво. Активний розвиток міжнародних економічних відносин не тільки сприяє економічному росту держав світового співтовариства, але і дозволяє підтримувати мирні стосунки. Пропонований курс покликаний допомогти здобувачам вищої освіти розібратися у процесах, що відбуваються на міжнародному рівні.

Мета курсу – формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань з проблем міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти та практичної діяльності за фахом, а також зацікавлення до власних наукових пошуків тих, хто вивчає цю дисципліну.

Об'єктом вивчення дисципліни є міжнародні економічні відносини між країнами, що виникають у процесі їх функціонування на світовому ринку.

Предметом вивчення дисципліни є система економічних зв'язків, які складаються між країнами та їх господарюючими суб'єктами на основі міжнародного поділу факторів виробництва, руху товарів та послуг.

Основні завдання вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти: розуміти сутність МЕВ, їх значення і еволюцію, чинники і рівні розвитку, особливості дії законів і принципів; засвоїти категоріальний апарат, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку; знати форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій; уміти творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми і перспективи їх розвитку; використовувати набуті знання для розуміння умов та наслідків інтеграції України в глобальний торговельний та валютно-фінансовий простір.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- сутність МЕВ, їх значення і еволюцію, чинники і рівні розвитку, особливості дії законів і принципів;
- категоріальний апарат, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку;
- форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій.

Вміти:

- творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми і перспективи їх розвитку;
- аналізувати й оцінювати світогосподарські явища і процеси у контексті національних інтересів України;
- використовувати набуті знання для розуміння умов та наслідків

інтеграції України в глобальний торговельний та валютно-фінансовий простір.

ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Лекції традиційні з елементами диспуту, з використанням комп'ютерної техніки

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та форми МЄВ

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «МЄВ»

Предмет вивчення дисципліни «МЄВ», її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.

МЄВ як економічна категорія. Сутність МЄВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку МЄВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЄВ, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку.

Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн - суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.

Місце окремих угруповань країн у СГ і МЄВ. Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Проблема ліквідації економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються. Новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) як концепція перебудови МЄВ. Нові індустріальні країни. Країни з перехідною економікою: вихідні умови формування, моделі розвитку. «Вашингтонський консенсус». «Шокова терапія». Градулістська модель трансформації постсоціалістичних економік. Проблеми інтеграції країн з перехідною економікою в світове ринкове господарство. Загострення діалогу «Північ - Південь». Якісні зміни діалогу «Схід - Захід». Взаємини країн по вісі «Центр - Периферія».

Внутрішньо- та міжсистемні цивілізаційні діалоги

Тема 3. Еволюційні періоди формування МЄВ

Доколоніальний період розвитку МЄВ. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу.

Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодалізмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу - Китаю, країн Південних морів, Середньої та Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування МЄВ. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЄВ.

МЄВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля періоду первісного нагромадження капіталу. МЄВ капіталізму вільної конкуренції та монополістичного капіталізму. МЄВ в міжвоєнний період.

Новий (неоколоніальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства

Тема 4. Середовище МЄВ

Поняття середовища МЄВ, його структура й особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЄВ.

Економічне середовище функціонування МЄВ, стан ринкових відносин країн і особисті їх розвитку. Економічні регулятори МЄВ. Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні, центробіжні тенденції в МЄВ. Роль міжнародних рейтингів в оцінці стану економічного середовища.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики й економіки в МЄВ. Стратегічні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Правові регулятори МЄВ.

Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЄВ. Інфраструктура МЄВ. Роль транспорту й інформаційно-комунікаційних систем у розвитку МЄВ

Тема 5. Міжнародний поділ праці (МПП) та кооперація виробництва

МПП - вихідна основа розвитку СГ і МЄВ. МПП як форма прояву суспільного поділу. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на Головні організаційно-економічні форми втілення МПП. Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в МПП

Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма МЄВ

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля та МЄВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку та впливу НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандарти товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди, асоціація товарної нумерації «ОБІ». Асоціація «ОБІ-Україна». регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу, причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі економічно розвинених країн. Роль) розвиваються в МТ. Місце нових індустріальних країн (НІК) у світовій

торгівлі, перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД). Мополізація світової торгівлі. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий-відкритий сектори світового ринку, їх особливості.

Кон'юнктура товарних ринків - сутність, фактори формування і розвитку, система з вивчення й основні форми виявлення. Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарів. Світова ціна, її ознаки. Ціноутворювальні фактори. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст, и і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки, виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю і біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Можливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізм в торгівлі. Лібералізація зовнішньої торгівлі - загальна проблема сучасних МЕВ. йй зовнішньоторговельної політики. Вияви дискримінації в МТ. Регіональне торговельне співробітництво.

Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі організація КОКОМ (Координаційна рада з експортного контролю). Значення торгівлі у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торговельної палати, умови й особливості участі України в МТ

Тема 7. МЕВ у сфері послуг

Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфіка міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки. Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг. Міжнародні інжинірингові послуги. Міжнародний консалтинг. Міжнародні телекомунікаційні, фінансові, страхові послуги. Туристичні послуги на світовому ринку. Міжнародні туристичні потоки, розвитку міжнародного туризму. Франчайзинг у системі міжнародних послуг. Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію. Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг, значення міжнародного лізингу в МТ та міжнародній інвестиційній діяльності.

Роль транспорту в МЕВ. Види міжнародних сполучень. Міжнародні перевезення Міжконтинентальні та внутрішньоконтинентальні перевезення вантажів. Фактори транспорту для міжнародних перевезень. Міжнародні пасажирські сполучення. Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями.

Регулювання МЕВ у сфері послуг. Роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами в форматі ГАТС. Проблеми участі України в

міжнародній торгівлі послугами

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності є Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни питомої ваги головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Макроекономічні наслідки вивозу Капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.

ТНК - головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності. їх сутність і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішньокорпораційного обміну. Суперечності між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого - робітництва.

Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційно-правові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Роль МСА в сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві. Вільні економічні зони (В: Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ у різних країнах.

Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні. Міжнародні фінансові ринки та рух капіталу. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: суть, його цілі, інструменти

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили; етапи розвитку. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації) і проблема «відпливу інтелекту». Роль НТР у розвитку міграції робочої, наукових та інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ)

та їх роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЄВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Спільні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технологічних прогнозів. Співробітництво у галузі науково-технічної інформації, винахідництва \ патентної справи. Спільні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС - електронізація господарства і, його автоматизація, роботизація, нові види конструкційних матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін. Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності. Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС у діалозі Схід - Захід.

Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.

Змістовний модуль 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади звітку мев в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Поняття валюти її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Котирування валют. Крос-курс. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою. Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система в повоєнний період. Валютно-фінансова система країн СС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів.

Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки з зовнішнім світом. Механізм регулювання платіжного балансу. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні платіжних балансів країн світу

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод, надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів. Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК). його функції. Різновидність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'юритизації. Сутність та особливості розвитку євrorинку. Фактори розвитку євrorинку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ.

Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів. Регіональні зміни у сфері зовнішніх позичень. Проблеми зовнішньої заборгованості у МEB. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України

Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)

МЕІ - закономірність розвитку світового господарства і МEB. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні ознаки. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МEB. Головні учасники й організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції.

Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання промислово розвинених країн.

Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЕС. Особливості розвитку аграрної сфери. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково-технічного розвитку. Єдина науково-технічна політика. Інституціональна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно «третьох» країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Україна й ЄС.

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС - ЄАВТ.

Північноамериканська економічна інтеграція. Формування Північно-Американської зони вільної торгівлі (НАФТА). СІЛА у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика СІЛА щодо процесів європейської економічної інтеграції. Особливості економічних відносин з країнами АТР. Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП. Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних угруповань. Латиноамериканська асоціація (ЛААІ). Андська група. Центральнаамериканський спільний ринок (ЦАСР). Співробітництві Карибського басейну (КАРІКОМ). Спільний ринок країн Південного конусу (МЕРКОСУР) Проблеми і перспективи створення системи колективних економічних дій у Латинській Америці.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в

Африці. Основи економічні угруповання країн Африки. Економічне співробітництво західноафриканською держав (ЕКОВАС). Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК), його трансформація на економічний і валютний союз Центральної Африки (ЕВСЦА). Спільні; ринок країн Магрибу. Спільний ринок Східної і Південної Африки (КОМЕСА). Співробітництво розвитку Півдня Африки (САДК). Проблеми формування Африканського економічного; співробітництва (АфЕС).

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Асоціація країн Південно- Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах у нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічної інтеграції. Східно - європейське співробітництво і вільна торгівля (СЄВТ). Вишеградська група. Центрально- Європейська асоціація вільної торгівлі (ЦЄФТА). «Карпатський єврорегіон». Чорноморське економічне співтовариство. Економічний союз країн СНД. Єдиний економічний простір СЕП). Центральноазіатське економічне співробітництво (ЦАЕС). ГУАМ. Євразійське економічне співробітництво (ЄврАзЕС). Шанхайська організація співробітництва (ШОС). Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.

Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЄВ

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЄО). Роль МЄО в системі МЄВ. МЄО

- вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЄО, механізм управління, фінансові кошти.

- Участь країн у МЄО як одна з форм реалізації їх суверенітету. Сучасна система МЄО, їх класифікація.

Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань.

МЄО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку ОЕСР). «Велика вісімка».

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ).

Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.

Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Паризький клуб»). Лондонський клуб.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні.

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.

Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються.

Міждержавні загальноекономічні та політичні організації країн, що розвиваються. Організація американських держав (ОАД). Організація африканської єдності (ОАЄ) та її правонаступник Африканський союз (АС). Організація «Ісламська конференція» (ОІК). Ліга арабських держав (ЛАД).

Міждержавні галузеві організації. Організація держав - експортерів нафти (ОПЕК) та її арабська група (ОАПЕК). Рада з нафти (АСКОПЕ). Асоціація судновласників (ФАСАЗ). Асоціація вантажовідправників. Міждержавні організації у галузі сільського господарства (кофе, какао, банани, цукор та ін.), у галузі промисловості та будівництва (залізо і сталь, боксити, олово, мідь та ін.). Міжнародні об'єднання підприємців. Україна і міжнародні економічні організації

Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЄВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно- імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну. Національні економічні інтереси України у сфері МЄВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЄВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві - проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків країни. Україна - член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Преференції та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.....1 год

Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми МЄВ

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. НТР у зближенні якісних характеристик сучасного виробництва. Глобалізація економічного розвитку і роль МЄВ у налагодженні зв'язків національних економік зі світовим господарством, формуванні елементів глобальної економіки. Світо економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Глобальні інвестиційні цикли.

Глобальні проблеми СГ і МЄВ. Міжнародні економічні аспекти

вирішення екологічних проблем. Шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми. Глобальна енергетична проблема. Міжнародний тероризм у контексті безпеки світової спільноти. Координація міжнародної економічної політики.

ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ФОРМИ РОЗВИТКУ МЄВ

Заняття 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»

1. Предмет вивчення дисципліни «МЄВ», сутність МЄВ, їх значення
2. Передумови розвитку міжнародних економічних відносин
3. Форми міжнародних економічних відносин

Контрольні питання:

1. Поясніть взаємозв'язки між міжнародними економічними відносинами та їх середовищем?
2. Як впливає на міжнародну економіку взаємодія середовищ: а) політичного і духовного; б) духовного і соціального; в) політичного і соціального?
3. Як пов'язані між собою еволюція МЄВ та еволюція світового ринку?
4. Чим відрізняється МЄВ від світової економіки та всесвітнього господарства?
5. Спробуйте запропонувати власний критерій структуризації МЄВ.

Заняття 2. Тема: Світове господарство, етапи і тенденції його розвитку..2 год

1. Суть, розвиток світового господарства.
2. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу
3. Тенденції розвитку світового господарства.

Контрольні питання:

1. Суть, елементи світового господарства.
1. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.
2. Головні тенденції формування СГ.

Заняття 3. Еволюційні періоди формування МЄВ

1. Доколоніальний період розвитку МЄВ
2. Колоніальний період МЄВ
3. МЄВ в умовах становлення індустріальної цивілізації

Контрольні питання:

1. Назвіть особливості міжнародних торговельних зв'язків стародавнього світу.
2. Якими були зовнішньоторговельні відносини при феодалізмі?
3. Сучасні проблеми розвитку МЄВ.

4. Фактори посилення економічної взаємозалежності країн.

Заняття 4. Тема: Середовище розвитку МЕВ

1. Поняття середовища МЕВ, його структура і особливості.
2. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ.
3. Економічне середовище формування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємовідносин.
4. Політико-правове середовище. Соціально-культурне середовище .

Контрольні питання:

1. Економічні регулятори МЕВ.
2. Правові регулятори МЕВ.
3. Роль транспорту і інформаційно-комунікаційних ситем в розвитку МЕВ

Заняття 5. Тема: Міжнародний поділ праці (МПП) та кооперація виробництва

МПП – вихідна основа розвитку СГ і МЕВ.

1. Етапи розвитку МПП.
2. Головні організаційно–економічні форми втілення МПП.

Контрольні питання:

1. У чому полягає економічний зміст поняття «міжнародний поділ праці»?
2. Якими причинами пояснюється зростання важливості соціально-економічних умов розвитку МПП?
3. Чим спричинюється вплив структурних криз та дисбалансу міжнародної торгівлі на стан МПП?
4. Що входить до напрямів розвитку міжнародної спеціалізації виробництва?

Заняття 6. Міжнародна торгівля (МТ) як провідна форма МЕВ.

1. Сучасний стан міжнародної торгівлі.
2. Цілі та основні напрямки зовнішньоторговельної політики.
3. Форми методи здійснення міжнародної торгівлі.

Контрольні питання:

1. У чому виявляється сутність протекціонізму? Охарактеризуйте його еволюцію і сучасні форми. Визначте переваги і види реалізації політики протекціонізму.
2. У чому полягає сутність регулювання міжнародної торгівлі за допомогою тарифів? Дайте визначення мита і тарифної квоти.
3. Назвіть і охарактеризуйте нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Заняття 7. Тема: МЕВ у сфері послуг.

1. Суть, класифікація та сучасні особливості міжнародної торгівлі послугами.
2. Транспортні витрати у міжнародній торгівлі послугами.

3. Туристські послуги на світовому ринку.
4. Державне та міжнародне регулювання світовою торгівлею послугами.

Контрольні питання:

1. Що таке послуги, їх особливості та відмінності від товарів?
2. Що покладено в основу класифікації послуг?
3. Охарактеризуйте конкретні види послуг.
4. Спробуйте розкрити і систематизувати фактори, які зумовлюють швидке зростання торгівлі послугами.

Заняття 8. Тема: Міжнародна інвестиційна діяльність.

Причини міжнародного руху капіталу та його основні форми.

1. Вплив міжнародного капіталу на світову економіку і його наслідки для країн експортерів і імпортерів капіталу.
2. Сучасні особливості і тенденції в міжнародному інвестуванні.

Контрольні питання:

1. Які причини міжнародного руху капіталу ?
2. Назвіть основні тенденції розвитку динаміки і структури міжнародного руху капіталу.
3. Якими причинами, на Вашу думку, зумовлені зміни в розвитку прямих і портфельних інвестицій?
4. Розкрийте сутність спільних підприємств як вищої форми міжнародної кооперації. Що таке офшорна компанія?

Заняття 9. Тема: Міжнародна міграція робочої сили

1. Поняття і розвиток міжнародної міграції робочої сили.
2. Соціально-економічні наслідки трудової міграції.
3. Регулювання трудової міграції.

Контрольні питання:

1. Види міжнародної трудової міграції.
2. Світовий ринок робочої сили.
3. Міжнародна організація праці.
4. Проблеми трудової міграції в Україні.

Заняття 10. Тема: Міжнародні науково-технічні відносини

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЕНВ.

1. Традиційні і нові форми НТС країн світу.
2. Міжнародний рух технологій та механізм її передачі

Контрольні питання:

1. Суть франчайзингу.
2. Поняття копірайта
3. Перспективи України на ринку технологій.

Змістовний МОДУЛЬ 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади звітку мев в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

Заняття 11. Тема: Світова валютна система і міжнародні валюто-фінансові відносини

1. Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх суть і елементи.
2. Системи золотого стандарту, плаваючого курсу.
3. Бретон-Вудська і Ямайська валютні системи.

Контрольні питання:

1. Елементи світової валютної системи.
2. Поняття валюти і її види.
3. Характеристика системи золотого стандарту.
4. Основні валютні операції.

Заняття 12. Тема: Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу

1. Розвиток світового ринку позичкових капіталів.
2. Основні валютні і фінансово-кредитні ринки світу.
3. Євроринки.

Контрольні питання:

1. Міжнародний кредит і його роль у світовій економіці.
2. Міжнародні фінансові центри.
3. Значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Заняття 13. Тема: Міжнародна економічна інтеграція

1. Сутність, цілі і значення МЕІ.
2. Західноєвропейська економічна інтеграція.
3. Світові інтеграційні процеси і Україна.

Контрольні питання:

1. Передумови і фактори розвитку МЕІ.
2. Головні учасники і організатори процесу МЕІ.
3. Проблеми подальшого розширення ЄС.
4. Проблеми розвитку економічної інтеграції в країнах Азії і Африки.
5. Україна і інтеграційні угруповання країн.

Заняття 14. Тема: Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЄВ. Типологія міжнародних організацій.

1. Основні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.
  2. Міжнародні економічні організації системи ООН.
- Міжнародні фінансові організації.

Контрольні питання:

1. У чому полягає суть поняття “міжнародна економічна організація”.
2. Чинники впливають на утворення міжнародних організацій.
3. Структура та основні органи Організації Об’єднаних Націй.
4. Яку роль відіграє група Світового банку в розвитку економічного співробітництва.

Заняття 15. Тема: Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Сучасні інтеграційні угруповання країн світу.

1. Економіка України і міжнародні інтеграційні процеси.

Контрольні питання:

1. Які основні інтеграційні угруповання країн існують на сьогодні у світі?
2. Яка структура Європейського Союзу? Охарактеризувати функції кожного органу ЄС.
3. Проблеми та перспективи співпраці України з країнами Центральної, Східної та Південної Європи.

Заняття 16. Тема: Економічна єдність світу і глобальні проблеми МЕВ.

1. Інструменти глобалізації.
2. Суперечності між очікуваними та наявними результатами глобалізації.

1. Сутність глобальних проблем сучасності.

2. Україна і глобальні проблеми сучасності.

Контрольні питання:

1. Що таке глобалізація.
2. У чому полягає суть лібералізації як інструмента глобалізації.
3. У чому проявляються суперечності між наявними та очікуваними результатами глобалізації.
4. Які основні переваги та недоліки глобалізації.
5. Чому виникло таке явище, як антиглобалістичний рух? У чому воно проявляється.

Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Самостійна робота по курсу “Міжнародні економічні відносини” включає: вивчення теоретичних питань за конспектами, підручниками, науково-методичним матеріалом, для виконання індивідуальних завдань

№ п/п	Тема самостійної роботи	Години, кредити	Форма контролю
Модуль 1			
1	Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»	10/0,33	Контрольна робота
2	МЕВ у сфері послуг	10/0,33	опитування
3	Міжнародні науково-технічні відносини	10/0,33	опитування
Модуль 2			
4	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	10/0,33	тестування
5	Міжнародні кредитні відносини .	10/0,33	тестування
6	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	10/0,33	Контрольна робота
	Всього	60/2,0	

Питання для проміжного контролю

1. Суть, елементи світового господарства.
2. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.
3. Головні тенденції формування СГ.
4. Економічні регулятори МЕВ.
5. Правові регулятори МЕВ.
6. Роль транспорту і інформаційно-комунікаційних систем в розвитку МЕВ
7. Основні тенденції міжнародного поділу праці в сучасних умовах.
8. Головні напрямки розвитку міжнародних економічних відносин.
9. Приєднання України до СОТ.
10. Країни "Сімки", у системі міжнародних економічних відносин
11. Країни, що розвиваються у системі міжнародних економічних відносин
12. Міжнародні економічні відносини "Нових індустріальних країн"
13. Основні проблеми міжнародних економічних відносин
14. Мета створення та діяльність ООН.
15. Види і форми міжнародної торгівлі.
16. Зовнішньоторговельна політика держав.
17. Участь України в Міжнародній торгівлі.
18. Види міжнародної трудової міграції.
19. Світовий ринок робочої сили.
20. Міжнародна організація праці.
21. Проблеми трудової міграції в Україні.
22. Суть франчайзингу.
23. Поняття копірайта
24. Перспективи України на ринку технологій.
25. Види транспорту
26. Суть страхування
27. ТНК - головні , суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх еволюція, сучасна стратегія.
28. Політика вільної торгівлі, протекціонізм.
29. Дослідження А.Сміта, Д. Рікардо, Д. Милля,
30. Дослідження Е.Хекшера, Б. Оліна, В. Леонтьєва
31. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку.
32. Передумови і фактори розвитку МЕІ.
33. Головні учасники і організатори процесу МЕІ.
34. Проблеми подальшого розширення ЄС.
35. Проблеми розвитку економічної інтеграції в країнах Азії і Африки.
36. Україна і інтеграційні угруповання країн.
37. Елементи світової валютної системи.
38. Поняття валюти і її види.
39. Характеристика системи золотого стандарту.
40. Основні валютні операції.
41. Міжнародний кредит і його роль у світовій економіці.
42. Міжнародні фінансові центри.
43. Значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

44. Значення інвестицій
45. Інвестиційний капітал
46. Еволюція вільних економічних зон
47. Типи економічних зон
48. Вільні економічні зони
49. Еволюція світових валютних систем
50. Світовий банк”
51. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу.
52. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи.
53. Європейська валютна система. Валютно-фінансова система країн ЄС

Питання для підсумкового контролю

1. Предмет міжнародних економічних відносин
2. Поняття світового господарства.
3. Етапи і тенденції розвитку світового господарства
4. Суть міжнародного поділу праці.
5. Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах.
6. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП
7. Міжнародна спеціалізація і кооперування виробництва
8. Країни “Сімки”, у системі міжнародних економічних відносин
9. Країни, що розвиваються у системі міжнародних економічних відносин
10. Міжнародні економічні відносини “Нових індустріальних країн”
11. Основні проблеми міжнародних економічних відносин
12. Мета створення та діяльність ООН
13. Розвиток транснаціонального бізнесу
14. Промислово розвинені країни
15. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія.
16. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.
17. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.
18. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР).
19. Країни «Сімки»: поняття, загальні риси.
20. Країни середнього рівня розвитку: поняття, загальні риси.
21. Країни, які розвиваються: поняття, загальні риси.
22. Передумови входження України до світового економічного простору.
23. Проблеми економічної безпеки України .
24. Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО).
25. Роль МЕО в системі МЄВ. МЕО як проява тенденції багатостороннього економічного співробітництва.
26. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти.
27. Країни «третього світу» у системі МЄВ.
28. Інвестиційний капітал

29. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні риси.
30. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МЕВ.
31. Головні учасники і організатори процесу МЕІ, його сучасні собливості
32. Форми МЕІ.
33. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань
34. Світові інтеграційні процеси і Україна.
35. Спільні підприємства (СП).
36. Передумови і особливості розвитку спільного підприємництва.
37. Організаційно-правові і економічні форми створення і функціонування СП.
38. волюція світових валютних систем
39. Поняття валютного ринку
40. Функції Міжнародного валютного фонду, Світового банку
41. Основні інструменти валютного регулювання
42. Які існують способи захисту від валютного ризику
43. Підрозділи та діяльність "Світового банку"
44. Характеристика МВФ
45. Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність і елементи
46. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют.
47. Валютний курс. його види. Валютний паритет. Крос-курс.
48. Основні валютні операції. Котирування валют.
49. Сутність валютно-фінансових відносин і механізм 'міжнародних розрахунків.
50. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура.
51. Еволюція світової валютної системи.
52. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу.
53. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи.
54. Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових: організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності.
55. Податкові гавані. Оффшорні зони.
56. Що таке абсолютні і порівняльні переваги?
57. Назвіть державні органи управління зовнішньою торгівлею
58. Міжнародні інститути регулювання МЕВ
59. Основні види операцій експорту і імпорту
60. Зростання ролі міжнародної (МТ) на сучасному етапі.
61. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу.
62. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі
63. Зміни в товарній структурі МТ.
64. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди.
65. Політика вільної торгівлі, протекціонізм. Взаємна залежність цих двох підходів у наш час, виявлення ведучої ролі принципу вільної торгівлі.
66. Дослідження А.Сміта, Д. Рікардо, Д. Мілля,
67. Дослідження Е.Хекшера, Б. Оліна, В. Леонтьєва

68. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку.
69. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції.
70. Глобальні і регіональні проблеми сучасності і загальні проблеми МЄВ.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Тестові завдання за темою “Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин”

1. До цілей розвитку міжнародної економіки належать:

- a. оптимізація взаємовідношення національних економік;
- b. підтримання стабільного рівня цін;
- c. оптимізація поведінки споживача.

2. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародні економічні відносини:

- a. стійкі економічні зв'язки на основі спільних намірів, закріплених у довгострокових економічних угодах;
- b. найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- c. переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- d. тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

3. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародну економічну взаємодію:

- a. стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
- b. найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- c. вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- d. тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

4. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародне економічне співробітництво:

- a. стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
- b. найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- c. вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- d. тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

5. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародну економічну інтеграцію:

a. стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;

b. найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;

c. вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;

d. тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

6. На якому з означених рівнів розвитку МЕВ його суб'єктами виступають окремі особи, підприємства, фірми:

a. мікроекономічному;

b. макроекономічному;

c. інтернаціональному.

7. На якому з означених рівнів розвитку МЕВ його суб'єктами виступають окремі країни:

a. мікроекономічному;

b. макроекономічному;

c. інтернаціональному.

8. На якому з означених рівнів розвитку МЕВ його суб'єктами виступають окремі міжнародні організації і міжнародні інтеграційні об'єднання:

a. мікроекономічному;

b. макроекономічному;

c. інтернаціональному.

9. З особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлена розпадом соціалістичної системи:

a. посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;

b. зміна соціально-економічної моделі світу;

c. активний вплив на МЕВ НТР;

d. посилення механізмів регулювання МЕВ.

10.3 особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що забезпечує управління ними на інтернаціональному рівні:

a. посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;

b. зміна соціально-економічної моделі світу;

c. активний вплив на МЕВ НТР;

d. посилення механізмів регулювання МЕВ.

11.3 особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлює раціональні зміни в структурі МЕВ:

a. посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;

b. зміна соціально-економічної моделі світу;

- c. активний вплив на МЕВ НТР;
- d. підсилення механізмів регулювання МЕВ.

12. По відношенню до міжнародної економіки системою вищого рівня виступає:

- a. національна економіка;
- b. галузь економіки;
- c. глобальна еколого-економічна й соціополітична система;
- d. регіональна господарська система.

14. Міжнародна економіка – це:

- a. діалектична єдність національних господарств та їх регіональних об'єднань, що історично складається в окремих національно-державних кордонах;
- b. регіональний господарський комплекс;
- c. первинна ланка суспільного поділу праці;
- d. галузева господарська система.

14. Основні закономірності розвитку світового господарства на межі 19-20 ст. досліджувалися в роботах:

- a. А. Сміта, Д. Рікардо, У. Петті;
- b. Р. Гільфердінга, В. Леніна, Д. Гобсона;
- c. Д. Кейнса, М. Фрідмена, С. Харриса;
- d. Г. Мюрдаля, Б. Оліна, А. Вебера;
- e. Дж. Вайнера, П. Еджуорта, К. Маркса.

15. Об'єктом вивчення міжнародної економіки як науки виступає:

- a. мегарівень глобальної господарської системи;
- b. мезорівень глобальної господарської системи;
- c. мікрорівень глобальної господарської системи;

16. Яка із наступних проблем належить до предмету міжнародної економіки як науки:

- a. оптимізація діяльності фірми;
- b. підтримання високого рівня зайнятості в економіці;
- c. оптимізація зовнішньоторговельних відносин країни.

17. Предмет міжнародної економіки пов'язаний із:

- a. вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мікрорівня міжнародної економіки;
- b. вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мезорівня міжнародної економіки;
- c. вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мегарівня міжнародної економіки;

18. Методологічна функція міжнародної економіки як науки полягає:

- a. у вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
- b. у тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу функціональних наук, досліджуванні окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;

с. у виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

19. Практична функція міжнародної економіки як науки полягає у:

а. вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;

б. тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу функціональних наук, досліджуванні окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;

с. виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

20. З особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлює взаємопереплетіння національних і міжнародних економічних відносин:

а. посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;

б. зміна соціально-економічної моделі світу;

с. активний вплив на МЕВ НТР;

д. посилення механізмів регулювання МЕВ.

21. МЕВ—не суспільно-виробничі зв'язки між:

а. країнами;

б. країнами і міжнародними організаціями;

с. міжнародними організаціями;

д. між усіма суб'єктами міжнародної економіки.

22. Визначити вірне формулювання теореми Хекшера-Оліна:

а. у результаті торгівлі збільшуються доходи власників специфічних для експортних галузей факторів, а зменшуються доходи власників факторів, специфічних для галузей, що конкурують з імпортом;

б. країни експортують продукти інтенсивного використання надлишкових факторів, а імпортують продукти інтенсивного використання дефіцитних факторів виробництва;

с. міжнародна торгівля призводить до вирівнювання абсолютних та відносних цін на гомогенні фактори виробництва в країнах, що торгують.

23. Визначити необхідні умови порівняльних переваг країни:

а. здатність виробляти даний товар з меншими альтернативними витратами;

б. виробництво більшої кількості даного товару;

с. здатність виробляти даний товар з більшими альтернативними витратами.

24. Пояснити, що означає абсолютна перевага країни:

а. кількісна перевага у виробництві якогось товару або послуги;

б. міжнародні переваги в альтернативних витратах виробництва різних товарів;

с. здатність країни виробляти товари з меншими витратами у порівнянні з іншими країнами.

25. Визначити, що є характерним для протекціоністської політики:

- a. сприяння розвитку національної економіки шляхом обмеження впливу на неї іноземної конкуренції;
- b. сприяння вільній торгівлі та обмеженню державного втручання у зовнішньоекономічну діяльність;
- c. сприяння міжнародній міграції трудових ресурсів;
- d. участь у діяльності міжнародних економічних організацій.

Тестові завдання

за темою “Міжнародна міграція робочої сили”

1. Міграція робочої сили – це:

- a. виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
- b. в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
- c. повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
- d. переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.

2. Еміграція робочої сили – це:

- a. виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
- b. в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
- c. повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
- d. переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням в країну.

3. Реєміграція робочої сили – це:

- a. виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
- b. в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
- c. повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
- d. переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.

4. "Відтік мозгів" – це:

- a. виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
- b. в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
- c. міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- d. переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.

5. Масова міграція робочої сили стала типовим явищем міжнародної економіки, починаючи із:

- a. першої половини XX-го сторіччя;
- b. середини XIX-го сторіччя;
- c. кінця XVIII-го сторіччя;
- d. другої половини XX-го сторіччя.

6. Вкажіть основні причини міграції населення:

- a. пошук роботи;

- b. отримання більш високих доходів;
- c. втеча від військових дій та політичних репресій;
- d. усі вищеназвані;
- e. a + b .

7. З перерахованих чинників міграції населення виділить не економічний:

- a. диференціація вартості робочої сили у межах окремих країн;
- b. стан національного ринку праці;
- c. дискримінація за національними та расовими ознаками;
- d. структурна перебудова економіки.

8. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за територіальною ознакою:

- a. безповоротна, тимчасова, щоденна, маятникова;
- b. легальна, нелегальна;
- c. міжконтинентальна, континентальна;
- d. міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили.

9. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за терміном:

- a. тимчасова, щоденна, маятникова;
- b. легальна, нелегальна;
- c. міжконтинентальна, континентальна;
- d. міграція у межах промислово розвинутих країн; міграція робочої сили між країнами, що розвиваються; міграція висококваліфікованої робочої сили із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються; міграція із країн, що розвиваються, та постсоціалістичних країн у промислово розвинуті.

10. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за ступенем законності:

- a. тимчасова, щоденна, маятникова;
- b. легальна, нелегальна;
- c. міжконтинентальна, континентальна;
- d. міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;

11. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за рівнем кваліфікації мігрантів:

- a. тимчасова, щоденна, маятникова;
- b. легальна, нелегальна;
- c. міжконтинентальна, континентальна;
- d. міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили.

Тестові завдання

за темою “Міжнародний науково-технічний обмін”

1. Міжнародний рух технології може вважатися

- a. міжнародною торгівлею специфічним товаром;

- b. міжнародним рухом фактора виробництва;
- c. одночасно і тим, і іншим.

2. Міжнародна передача технології — це:

- a. міждержавне переміщення науково-технічних досягнень на комерційній основі;
- b. міждержавне переміщення науково-технічних досягнень на комерційній або безоплатній основі;
- c. переміщення науково-технічних досягнень на комерційній або безоплатній основі між резидентами та нерезидентами.

3. Технологія порівняно з іншими факторами виробництва:

- a. має більшу міжнародну мобільність;
- b. має меншу міжнародну мобільність;
- c. є стабільним фактором виробництва.

4. За впливом на зміну співвідношення цін на працю і капітал НТП можна поділити:

- a. на ресурсозберігаючий, факторозберігаючий, нейтральний;
- b. нейтральний, трудомісткий, капіталомісткий;
- c. нейтральний, працевзберігаючий, капіталозберігаючий.

5. Якщо міжнародної торгівлі немає, то будь-який тип НТП приводить:

- a. до зростання обсягу виробництва трудомістких товарів;
- b. зростання обсягу виробництва;
- c. зростання обсягу виробництва капіталомістких товарів.

6. Якщо міжнародна торгівля зростає такими самими темпами, як виробництво, то вплив технічного прогресу на зростання виробництва:

- a. нейтральний;
- b. позитивний;
- c. негативний.

7. Якщо міжнародна торгівля зростає швидше, ніж виробництво, то вплив технічного прогресу на зростання виробництва:

- a. нейтральний;
- b. позитивний;
- c. негативний.

8. Якщо міжнародна торгівля зростає повільніше ніж виробництво, то вплив технічного прогресу на зростання виробництва:

- a. нейтральний;
- b. позитивний;
- c. негативний.

9. Правовими формами захисту технологій є:

- a. патенти, ліцензії, товарні знаки, інжиніринг;
- b. патенти та ліцензії різних видів, "ноу-хау";
- c. патенти, ліцензії, копірайт, товарні марки.

10. Патент — це:

- a. свідоцтво, що дає монопольне право використання винаходу і діє протягом 15—20 років на території певної країни;

б. дозвіл власника технології зацікавленій стороні на використання запатентованої або незапатентованої технології за певну плату протягом певного часу;

с. свідоцтво, що дає монопольне право використання винаходу і діє протягом 15—20 років на території зазначених у ньому країн.

11. Ліцензія — це:

а. свідоцтво, що дає монопольне право використання винаходу і діє протягом 15—20 років на території певної країни;

б. дозвіл власника технології зацікавленій стороні на використання запатентованої або незапатентованої технології за певну плату протягом певного часу;

с. право автора винаходу на відтворення своєї технології та продаж його третім особам.

12. Копірайт — це:

а. право автора винаходу на відтворення своєї технології та продаж її третім особам;

б. символ, що використовується для індивідуалізації виробника товару;

с. право автора на показ і відтворення своєї роботи.

13. Власник технології, який продає її іншій особі, називається:

а. ліцензіар;

б. ліцензіат;

с. ліцензент.

14. Зацікавлена сторона, що купує технологію за ліцензією називається:

а. ліцензіар;

б. ліцензіат;

с. ліцензент.

15. Формами передачі технології є:

а. патентні та ліцензійні домовленості, "ноу-хау", інжиніринг, франчайзинг, рентинг, міждержавні домовленості про науково-технічне співробітництво;

б. патентні та ліцензійні домовленості, інжиніринг, франчайзинг, рентинг, міждержавні домовленості про науково-технічне та промислове співробітництво;

с. патентні домовленості, ліцензійні домовленості, "ноу-хау", інжиніринг, франчайзинг, міждержавні домовленості про науково-технічне співробітництво

16. Надання інформації і досвіду, переважно незапатентованих винаходів, називається:

а. "ноу-хау";

б. інжиніринг;

с. ліцензування.

17. Патентна ліцензія передбачає:

а. домовленість про використання ліцензії на незапатентований винахід;

б. передача права використання патенту з відповідним "ноу-хау";

с. передача права використання патенту без відповідного "ноу-хау".

18. Проста ліцензія передбачає:

- а. ліцензіат може дати ліцензії й іншим ліцензіарам на певній території;
- б. ліцензіар може дати ліцензії й іншим ліцензіатам на певній території;
- с. ліцензіар вільно продає ліцензії, не зберігаючи за собою права самостійно використовувати технологію, що є предметом ліцензії.

19. Виключна ліцензія передбачає:

- а. ліцензіар вільно продає ліцензії, не зберігаючи за собою права самостійно використовувати технологію, що є предметом ліцензії;
- б. ліцензію використовує тільки ліцензіат у встановлених часових рамках;
- с. монопольне право ліцензіата на певній території.

20. Повна ліцензія:

- а. ліцензію використовує тільки ліцензіат у встановлених часових рамках;
- б. ліцензіар вільно продає ліцензії, не зберігаючи за собою право самостійно використовувати технологію, що є предметом ліцензії;
- с. ліцензію використовує тільки ліцензіат у встановлених часових і територіальних рамках.

21. Ліцензійні платежі — це:

- а. періодичні відрахування від прибутку, суми продажу тощо, які виплачуються ліцензіатом;
- б. винагорода ліцензіара, що виплачується ліцензіатом за використання предмета домовленості;
- с. оплата ліцензіару, встановлена на основі експертних оцінок.

22. Види ліцензійних платежів:

- а. роялті, участь у прибутках, періодичні платежі, паушальний платіж;
- б. роялті, паушальний платіж, участь у прибутках, участь у власності;
- с. одноразові платежі, відтерміновані платежі, рознесені в часі платежі.

23. Причини обмеження міжнародної передачі технологій:

- а. відсутність економічних стимулів, політичні та соціальні фактори, слабе юридичне забезпечення, небезпека використання прогресивних технологій у воєнних цілях;
- б. бажання утримати технологічне лідерство та міркування національної безпеки, політичні та соціальні фактори;
- с. бажання утримати технологічне лідерство, міркування національної безпеки, міжнародні домовленості.

24. Форми державного регулювання міжнародної передачі технологій:

- б. реєстрація патентів і торгових марок, маніпуляція цінами технологій;
- с. експортний та митний контроль, реєстрація патентів і торгових марок, встановленні завищеної вартості технології;
- д. нетарифне регулювання, патентування та ліцензування, штучне збільшення собівартості продукції.

Тестові завдання

за темою “ Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини»

1. Валютна система являє собою:

а. розгалужену систему механізмів, функціонування яких має забезпечувати купівлю та продаж національних грошових одиниць та іноземних валют з метою їх використання для обслуговування міжнародних платежів;

б. державно-правову форму організації валютних відносин в міжнародній економіці;

с. здатність національної валюти вільно обмінюватися на валюти інших країн за встановленим курсом.

2. Яка система була історично першою у процесі еволюції світової валютної системи:

а. Ямайська валютна система;

б. Система золотого стандарту,

с. Бреттон-Вудська валютна система.

3. Яка валютна система діє у світі:

а. Ямайська валютна система;

б. Бреттон-Вудська валютна система;

а. система валютного стандарту.

4. Вкажіть невірне положення. В системі золотого стандарту передбачалось:

а. фіксація золотого змісту національних валют;

б. заборона вільної приватної купівлі-продажу золота;

с. безпосередня конвертованість національної валюти у золото;

д. наявність фіксованих валютних курсів.

5. Вкажіть невірне положення. Для Бреттон-Вудської валютної системи характерно:

а. використання принципу фіксованих валютних курсів;

б. повна демонетизація золота в сфері валютних відносин;

с. використання принципу плаваючих валютних курсів;

д. перетворення СДР у головний резервний актив і міжнародний засіб розрахунку та платежу.

6. Зростання експорту товарів та послуг країни:

а. сприяє зростанню курсу національної валюти;

б. сприяє зниженню курсу національної валюти;

с. не впливає на курс національної валюти;

д. надає невизначений вплив на курс національної валюти.

7. Зростання імпорту товарів та послуг країни:

а. сприяє зростанню курсу національної валюти;

б. сприяє зниженню курсу національної валюти;

с. не впливає на курс національної валюти;

д. надає невизначений вплив на курс національної валюти.

8. Визначити види валюти по ролі у розрахункових операціях:

- a. іноземна валюта;
- b. конвертована валюта;
- c. валюта експортера;
- d. валюта клірингу;
- e. колективна валюта.

9. Пряме котирування валюти полягає в тому, що:

- a. валютний курс відображає ціну одиниці національної валюти в іноземній;
- b. валютний курс відображає ціну одиниці іноземної валюти в національній валюті;
- c. валютний курс прямо пропорційно залежить від зростання експорту;
- d. валютний курс прямо пропорційно залежить від зростання імпорту.

10. Визначити види валютних курсів:

- a. повні;
- b. номінальні;
- c. форвардні;
- d. часткові.

11. Визначити види валютній ринків за змістом операцій:

- a. ринок операцій спот,
- b. регіональний ринок;
- c. ринок депозитних операцій;
- d. ринок термінових угод.

12. Термінові операції, що передбачають торгівлю стандартними контрактами, в яких регламентовані сума, метод розрахунку та термін, це:

- a. опціонні угоди;
- b. валютні операції спот;
- c. ф'ючерсні валютні операції;
- d. форвардні валютні операції.

13. Рахунки "лоро" являють собою:

- a. рахунки іноземних банків у даному банку;
- b. рахунки даного банку в іноземних;
- c. рахунки, відкриті для колективних валют,
- d. рахунки, відкриті для міжнародних організацій.

14. Рахунки "костре" являють собою:

- a. рахунки іноземних банків у даному банку;
- b. рахунки даного банку в іноземних;
- c. рахунки, відкриті для колективних валют,
- d. рахунки, відкриті для міжнародних організацій.

15. Золотий зміст 1 французькою франка складає 0.16 г., а угорського форинта - 0.757г. Визначити фактичний курс французького франка до угорського форинта:

- a. 0.23;
- b. 4,73;

- c. 0,92;
- d. 0.59.

16.Ціна американського автомобіля у Німеччині дорівнює 10000 €. Наскільки зросте виручка американського експортера після зміни курсу від 2,5 € за \$1 до 2 € за \$1:

- a. \$4000;
- b. \$2000;
- c. \$1000;
- d. \$500.

17.Пояснити дію селективного протекціонізму:

- a. спрямований проти окремих країн або товарів;
- b. захищає певні галузі;
- c. здійснюється методами внутрішньої економічної політики.

18.Визначити форми митних зборів в залежності від характеру дії:

- a. сезонні;
- b. експортні;
- c. компенсаційні;
- d. антидемпінгові;
- e. конвенційні;
- f. номінальні.

19.Визначити та обґрунтувати основні функції митних зборів:

- a. фіскальна;
- b. перерозподільна;
- c. стимулююча;
- d. стримуюча;
- e. протекціоністська;
- f. балансувальна.

20.Вибрати вірне визначення митного тарифу:

- a. визначена ставка митного збору, яку необхідно сплатити при вивезенні або ввезенні товару на територію країни;
- b. ставка, що залежить від обсягу імпорту товару,
- c. обов'язковий збір, що є умовою експорту або імпорту.

21.Вибрати вірне формулювання парадоксу Леонтєва:

- a. теорія співвідношення чинників виробництва не підтверджується на практиці: трудонадлишкові країни експортують капіталоемну продукцію, тоді як капіталонадлишкові - трудоємну;
- b. імпортний тариф може призвести до падіння, а не збільшення внутрішньої ціни на імпортний товар у випадку падіння його відносної ціни на світовому ринку в результаті введення тарифу.

22.Визначити зворотній демпінг. Обґрунтувати відповідь:

- a. завищення цін на експорт у порівнянні з цінами продажу тих же товарів на внутрішньому ринку;
- b. постійний експорт товарів за цінами, нижчими ніж справедливі;
- c. зниження експортних цін з метою усунення з ринку конкурентів та встановлення монопольних цін.

Тестові завдання
за темою “ Міжнародні кредитні відносини»

1. Визначте, яка форма міжнародних інвестицій дозволяє інвестору отримати контроль над об'єктом інвестування:

- a. портфельні інвестиції;
- b. прямі інвестиції;
- c. міжнародний кредит;
- d. гранти та пільгові кредити.

2. Прямі інвестиції – це:

- a. вкладення коштів у створення власного виробництва або придбання контрольного пакету акцій певної підприємницької структури;
- b. інвестиції в облігації, акції та інші цінні папери, яких не вистачає для встановлення контролю над підприємством.

3. Прямі зарубіжні інвестиції здійснюють переважно:

- a. розвинені країни;
- b. країни, що розвиваються;
- c. країни перехідної економіки.

4. На міжнародному ринку грошей можна отримати:

- a. короткострокові (терміном до 1 -го року)кредити;
- b. середньострокові (3-5 років) кредити;
- c. довгострокові кредити.

5. Який із секторів світового ринку позичкових капіталів обслуговує міжнародну торгівлю:

- a. грошовий;
- b. банківських кредитів;
- c. облігаційний.

6. Назвіть провідний фінансовий центр у світі:

- a. Париж;
- b. Лондон;
- c. Нью-Йорк;
- d. Токіо.

7. Назвіть провідний фінансовий центр в Азії:

- a. Париж;
- b. Лондон;
- c. Нью-Йорк;
- d. Токіо;
- e. Гонконг.

8. Назвіть традиційні фінансові центри:

- a. Лондон, Нью-Йорк, Цюрих, Париж;
- b. Токіо, Сінгапур, Бахрейн;
- a. Прага, Берлін, Гамбург, Вашингтон.

9. Назвіть нові фінансові центри:

- a. Лондон, Нью-Йорк, Цюрих, Париж;
- b. Токіо, Сінгапур, Бахрейн;
- c. Прага, Берлін, Гамбург, Вашингтон.

10. Назвіть провідний фінансовий центр в Європі:

- a. Париж;
- b. Лондон;
- c. Нью-Йорк;
- d. Цюрих.

11. Яка з вказаних змін у структурі міжнародних запозичень відбулася в останні роки?

- a. зменшилася частка країн з перехідною економікою у міжнародних запозиченнях;
- b. зменшилася частка промислово розвинутих країн у міжнародних запозиченнях;
- c. зменшилася частка країн, що розвиваються, у міжнародних запозиченнях.

12. Міжнародна міграція капіталу – це:

- a. сукупність попиту і пропозиції позичкового капіталу позичальниками і кредиторами різних країн;
- b. рух грошового капіталу через розподільчий механізм світового ринку позичкових капіталів;
- c. рух позичкового капіталу в формі надання валютних і товарних ресурсів за умов повернення, строковості й платності;
- d. позика в грошовій або товарній формі, яка надається кредитором однієї країни позичальнику іншої країни.

13. Міжнародний кредит – це:

- a. сукупність попиту і пропозиції позичкового капіталу позичальниками і кредиторами різних країн;
- b. рух грошового капіталу через розподільчий механізм світового ринку позичкових капіталів;
- c. рух позичкового капіталу в формі надання валютних і товарних ресурсів за умов повернення, строковості й платності;
- d. позика в грошовій або товарній формі, яка надається кредитором однієї країни позичальнику іншої країни.

14. Визначити функції міжнародного кредиту:

- a. перерозподіл фінансових коштів та матеріальних ресурсів між країнами;
- b. інтенсифікація процесів нагромадження капіталів в міжнародній економіці;
- c. вирівнювання рівня соціально-економічного розвитку національних економік;
- d. прискорення процесів реалізації товарів і послуг у національних економіках;
- e. усе вищеназване;
- f. a + b + d;
- g. a + c + d.

15. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за формою кредитування:

- a. короткострокові, середньострокові та довгострокові;
- b. комерційні, фінансові;
- c. приватні, урядові;
- d. товарні, валютні.

16. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за строком надання:

- a. короткострокові, середньострокові та довгострокові;
- b. комерційні, фінансові;
- c. приватні, урядові;
- d. товарні, валютні.

17. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за суб'єктами кредитування:

- a. короткострокові, середньострокові та довгострокові;
- b. комерційні, фінансові;
- c. приватні, урядові;
- d. товарні, валютні.

18. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за призначенням:

- a. короткострокові, середньострокові та довгострокові;
- b. комерційні, фінансові;
- c. приватні, урядові;
- d. товарні, валютні.

19. Визначте найкрупніші в світі країни-боржники:

- a. країни Східної Азії;
- b. країни перехідної економіки;
- c. країни Латинської Америки.

20. Визначте країни-основні донори капіталу в сучасному світі:

- a. країни Східної Європи;
- b. країни "Великої вісімки";
- c. країни СНД;
- d. країни Східної Азії;
- e. країни Латинської Америки.

21. Вкажіть домінуючу в сучасних умовах причину вивозу капіталів:

- a. максимізація прибутку у довгостроковому періоді;
- b. завоювання та утримання стратегічно важливих ринків;
- c. скорочення попиту на внутрішньому ринку;
- d. відповідь на загрозу конкуренції;
- e. використання дешевих трудових та природних ресурсів інших країн.

22. Вкажіть домінуючий компонент сучасної структури міжнародного руху капіталів:

- a. прями інвестиції;
- b. портфельні інвестиції;
- c. міжбанківські кредити та банківські депозити.

Тестові завдання

за темою "Міжнародна економічна інтеграція»

1. Визначити наслідки міжнародної економічної інтеграції:

- a. відсутність жорсткого регулюючого апарату;
- b. необхідність утворення законодавчих і політичних обмежень у світовому масштабі;
- c. відсутність єдиного глобального ринку.

2. Міжнародна економічна інтеграція як процес пояснюється:

- a. поглибленням процесів інтернаціоналізації виробництва;
- b. міжнародним усупільненням виробництва;
- c. історичною еволюцією економічних систем;
- d. об'єднанням внутрішніх економічних систем різних країн.

3. Визначити економічну ціль міжнародної економічної інтеграції:

- a. насичення ринку товарами;
- b. можливість регулювання соціально-економічних процесів на регіональному рівні;
- c. досягнення більш високої ефективності виробництва;
- d. забезпечення політичної консолідації та міжнародної військової безпеки.

4. Макроінтеграція – це:

- a. внутрішньо-фірмові об'єднання горизонтального або вертикального виду на основі потреб суб'єктів господарської діяльності і окремих регіонів, що є зонами підвищеної зовнішньоекономічної активності;
- b. об'єднання фірм за галузями виробництва;
- c. об'єднання фірм за галузями виробництва з врахуванням їх потреб.

Об'єктами міжнародної економічної інтеграції є:

- a. товари та послуги;
- b. матеріально-грошові і трудові ресурси;
- c. галузі економіки;
- d. вірної відповіді немає.

6. Суб'єктами міжнародної економічної інтеграції є:

- a. економічно відособлені сторони, що здійснюють міжнародне виробниче та науково-технічне співробітництво, обмін товарами та послугами;
- b. окремі підприємства, що залежать одне від одного у процесі виробництва;
- c. вірної відповіді немає.

7. Зоною вільної торгівлі є:

- a. зона, в межах якої підтримується вільна від митних обмежень міжнародна торгівля;
- b. зона, в межах якої різні країни торгують єдиним товаром за певними цінами;
- c. зона спільного ринку.

8. Визначити загальні характеристики митного союзу:

- a. наявність угод двох або більше держав про скасування митних зборів у торгівлі;
- b. форма торгового протекціонізму;
- c. наявність угод про лібералізацію міжнародної міграції робочої сили.

9. Пояснити, який параметр є пріоритетним у розвитку міжнародної інтеграції у XXI ст.:

- a. об'єднаний інформаційний простір;
- b. загальна економічна система;
- c. загальна структура виробництва.

10.3 перерахованих форм інтеграційних об'єднань назвіть ту, в якій здійснюється вільний рух товару, капіталу, робочої сили і послуг:

- a. митний союз;
- b. спільний ринок;
- c. зона вільної торгівлі;
- d. економічний союз;
- e. політичний союз.

11.3 перерахованих форм інтеграційних об'єднань назвіть ту, в якій проводиться єдина економічна політика і регулюються соціально-економічні процеси:

- a. митний союз;
- b. спільний ринок;
- c. зона вільної торгівлі;
- d. економічний союз;
- e. політичний союз.

12. Передумовами інтеграції України у світогосподарську систему є:

- a. визначення пріоритетів розвитку національного виробництва;
- b. реалізація зовнішньоекономічної стратегії на засаді збереження існуючих факторів виробництва і отримання дефіцитних факторів виробництва;
- c. реалізація національних конкурентних переваг;
- d. відсутність власних валютних резервів;
- e. вірної відповіді немає.

13. Визначити характерні ознаки інтеграції України у світогосподарську систему:

- a. введення національної валюти;
- b. утворення міжбанківської валютної біржі;
- c. захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції;
- d. встановлення валютного курсу;
- e. лібералізація торгівлі;
- f. ліквідація валютних резервів.

14. Наслідками утворення інтеграційних об'єднань за участю України є:

- a. підключення економіки України до загальноєвропейських інтеграційних процесів;
- b. інтеграція України до європейського ринку;
- c. утворення загальноєвропейської системи управління інтеграційними процесами.

15.Із факторів, які перешкоджають входженню України до міжнародної економіки, назвіть внутрішні:

а. суперечності регіонального характеру, складності діалогу з міжнародними фінансовими організаціями;

б. не визначені напрями і механізм структурної перебудови народного господарства, не вирішені питання безпеки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

16.З факторів, які перешкоджають входженню України до міжнародної економіки, назвіть зовнішні:

а. суперечності регіонального характеру, складності діалогу з міжнародними фінансовими організаціями;

б. не визначені напрями і механізм структурної перебудови народного господарства, не вирішені питання безпеки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

17.Назвіть детермінанти у механізмі реалізації конкурентних переваг України у світовому просторі:

а. стабілізація і нарощування виробництва;

б. залучення іноземного капіталу;

с. створення високих технологій;

д. насичення і підвищення якості товарів на внутрішньому ринку, створення конкурентного середовища.

18.Назвіть фактори розвитку міжнародних економічних відносин України:

а. виникнення нових держав, поява нових регіональних економічних центрів, перехід від конфронтації до співробітництва;

б. геополітичне положення, багаті ресурси, значний економічний і науково-технічний потенціал.

19.Вкажіть детермінанти реалізації національних економічних інтересів України:

а. розвиток двосторонніх міждержавних відносин;

б. розширення участі в Європейському Союзі;

с. співробітництво в межах СНД;

д. членство в ООН та інших міжнародних організаціях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка : підручник. Київ : Знання, 2007. 403 с.
2. Васютинська Л. А. Міжнародні фінанси : навчальний посібник. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
3. Волоснікова Н. М., Климова С. О. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХП», 2010. 271 с.
4. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за ред. О. О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniprosesy-u-svitoviy-economici.pdf>
5. Козик В. В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : практикум. Київ : Вікар, 2008. 406 с.
6. Майер Дж. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання у глобальній економіці. Київ : Либідь, 2002. 703 с.
7. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях : навчальний посібник / за ред К. І. Ржепішевського. Київ : ЦНЛ, 2004 678 с.
8. Міжнародна торгівля : навчальний посібник / за ред. А. П. Румянцев. Київ : ЦНЛ, 2004. 376 с.
9. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право : навч. посіб. / М. З. Мальський та ін. ; за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ф-т міжнар. відносин. Київ : Знання, 2010. 463 с.
10. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / А. І. Боярчук, Р.П. Огородник, І. А. Плющик, Н. М. Антофій, Н. Є. Федорова Херсон : ТОВ «ВКФ СТАР» ЛТД», 2018. 374 с.
11. Міжнародні економічні відносини : навчальний наочний посібник / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. В. В. Дергачова, К. О. Кузнєцова, І. М. Манаєнко, В. А. Мельникова, О.С. Ченуша. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.
12. Моцок В. І. Світова економіка та міжнародні економічні відносини : навч.-метод. комплекс. / М-во освіти і науки України ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : Рута, 2008. 59 с.
13. Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник. 4-е вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2008. 264 с.
14. Рокоча В. В. Міжнародна економіка: навчальний посібник : у 2 кн. Кн.2: Монетарна теорія міжнародної економіки. Київ : Таксон, 2003. 302 с.
15. Романчиков В. І. Міжнародні економічні відносини. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 256 с.
16. Румянцев А. П. Коваленко Ю. О. Світовий ринок послуг: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 456 с.

17. Семенов Г. А., Панкова М. О., Семенов А. Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії і проблеми : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 232 с.
18. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини. Історія. Теорія. Політика : підручник. Київ : Либідь, 2019. 960 с.
19. Широкий Г., Гавриленко Н. Перспективи світової економіки в 2023-2024 роках / Центр зовнішньополітичних досліджень. 2023. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-01/svitoviy-bank_pdf.pdf
20. Школа І. М., Козьменко В. М., Бабінська О. В. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. І. М. Школи. 2-ге вид., перероб. і допов. Чернівці : Книги – XXI, 2007. 544 с.
21. Міністерство економіки України. URL: www.me.gov.ua
22. Світовий Банк. URL: <https://www.wto.org/>
23. ЮНКТАД: міжнародна організація. URL: www.unctad.org
24. Представництво Європейської Комісії в Україні URL: <http://www.delukr.cec.eu.int>.
25. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
26. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org>.
27. Організація Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org>.
28. ЛІГА Бізнес-Інформ: інформаційне агентство. URL: <http://www.liga.net>.
29. Міжнародна організація праці. URL: <http://www.ilo.org>.
30. Міжнародна торгова палата. URL: <http://www.iccwbo.org>.
31. Організація економічного співробітництва та розвитку. URL: <http://www.oecd.org>.
32. Інститут міжнародної економіки. Вашингтон. URL: <http://www.iie.com>.
33. Global Economic Prospects. A World Bank Group Flagship Report. January 2023. The World Bank Open Knowledge Repository (OKR). URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/38030/GEPJanuary-2023.pdf>.

Навчальне видання

Міжнародні економічні відносини

Конспект лекцій

Укладач: **Гончаренко Ірина Василівна**

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 6.
Наклад 50 прим. Зам. № _____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.